

wkm 123

Vierhuizen

12/11 '72: Molen bezocht met Heijdra, Doe, v'slochteren,
 Ontv. door Bremer, Mansholt e Knol.
 Molen maalde gisteren, nu geen wind.
 Met het inretten v'd maalstenen is de laatste fase
 v'd restauratie voltooid.
 Eindbedrag nog niet bekend, (Indie bekend, kan
 k.b. G.S. worden affedaan).
 Stichting denkt aan verhoging publieke attractie
 Stichting moet op (baaltjes meel?)
 jaarlijks onderhoud letten!

Najaar '74: Te Ulrum (ten huize v'd de heer Knol) gespr.
 met Vierhuister Molenver. (aanw. Ucco Mansholt,
 Knol, Doedens e B.J.).
 De ver. zit fin. achterop. De restauratie bedroeg
 f86.000.-. Laatste rekeningen zijn voorjaar '72 betaald.
 Evenwel is slechts gesubsidieerd op basis v'd restau-
 ratiesom van f70.000.-. Ver. staat 1/2 krijgt bij Rabo.
 Aanbevolen bij Mon. Zorg schriftelijk te verzoeken om
 bevestiging f86.000.-. Immers als het rijk (voorcent)
 niet kan betalen dan kan toch wel bij de gem.
 30% van die aanw. van f16.000.- worden verkregen,
 en bij de provincie 20%.

Verbetering
 subs! zie
 Br. CRM 12/74

15/3 '76: de heer Knol in zijn nieuwe woning te Ulrum bezocht.
 Ondanks een gehouden inzameling (die duizenden guldens
 opleverde) zit de Vierhuister molenver. nog met een schuld
 bij de Rabo-bank van bijna f14.000.-, als gevolg van rente
 op rente. De ver. wil zich tot G.S. wenden.

De restauratie van de korenmolen :

" D E O N D E R N E M I N G " te Vierhuizen .

De korenmolen " de Onderneming " is in 1858 gebouwd door Jacob Loots, die door zijn drie broers Rijpkp, Klaas en Willem bij een boedelscheiding van de boerderij " Klein Midhuizen " (beter bekend als " Noorderdijk ") was uitgekocht.

Tientallen jaren heeft de molen zijn nuttig werk voor de wijde omgeving gedaan, tot na de 2e wereldoorlog het malen met windkracht en stenen steeds meer vervangen werd door electrisch aangedreven hamermolens. De molen raakte snel in verval en de laatste eigenaar Jacob Loots, kleinzoon van de stichter, zag geen andere mogelijkheid, dan de molen voor sloop te verkopen, daar de bouwval een gevaar voor het dorp begon te worden. Dat was in 1958. Zie ook bijgaande foto.

Door een spontaan initiatief van de toenmalige timmerman te Vierhuizen, de Heer L.M. Knol, werd de molen voor sloop behoed. Juist voor het koopcontract met de sloper zou worden getekend, kocht Knol de molen voor fl. 2.000,--.

Daarna werd een kleine vereniging opgericht " de Vierhuister Molen ", Koninklijk goedgekeurd d.d. 18-2-1958, die zich tendoel stelde de molen in stand te houden. Het dagelijks bestuur bestond en bestaat nog uit de H.H. U. Mansholt (voorz.) en L.M. Knol en E. Meyer. Helaas bereikte ons zo juist het bericht dat de Heer Meyer zeer plotseling is overleden.

De jonge vereniging zag kans om op korte termijn ruim fl. 2.000,-- in Vierhuizen en omgeving bij elkaar te krijgen, zodat de Vereniging de molen van de Heer Knol in eigendom over kon nemen.

De restauratie kon beginnen, maar ondanks sterk aandringen van het bestuur op spoedige voorzieningen, kwam het bericht van de toenmalige chef van de afdeling Oudheidkunde en Natuurbescherming van het Departement van O.K. & W, dat een eventuele rijkssubsidie niet vóór 1963 tegemoet kon worden gezien.

Gezien de zeer deplorabele toestand van het geheel kon absoluut niet zolang gewacht worden.

Gelukkig sprong het gemeentebestuur van Ulrum bij. Het toonde zich bereid een renteloos voorschot van totaal fl. 7.000,-- te verstrekken, waarmee een nieuwe mantel kon worden aangebracht en enige verdere voorzieningen konden worden getroffen, zodat het gevaar voor het dorp voorlopig was geweken. Daarmede waren de moeilijkheden echter allerminst opgelost. De beloofde rijkssubsidie voor 1963 bleef uit, tot dat eindelijk op 12 januari 1968 het verheugende bericht kwam van het Ministerie voor C.R.M. dat een subsidie van 50 % zou kunnen worden verleend op de restauratie begroting die toen inmiddels was opgelopen tot fl. 70.000,--. Daarop verklaarden de Prov. Groningen en het gemeentebestuur van Ulrum zich bereid 10 %, resp. 30 % van de kosten op zich te willen nemen, zodat nog 10 % voor de Vereniging zelf overbleef.

De restauratie begon in 1969. In overleg met en onder goedkeuring van de Ver. " de Hollandse Molen " werd al restaurerende besloten ook weer een originele, weliswaar gebruikte, maalstoel te installeren. Voorjaar 1972 werd het werk officieel opgeleverd en goedgekeurd.

Daarmede waren de financiële problemen evenwel allerminst opgelost.

De werkelijke kosten van de restauratie zijn uiteindelijk i.p.v. op fl. 70.000,--, op fl. 85.823,22 uitgekomen. De ruim fl. 15.000,-- extra uitgaven, zijn weliswaar bijschrijven van 5 dec. 1974 voor subsidie geaccepteerd, doch niet eerder betaalbaar gesteld dan in 1977 ! Op dezelfde wijze is men tewerk gegaan met het betalen van voorgaande subsidies. Zo is bijv. in dec. '74 nog een betaling ontvangen van fl. 5.000,-- van C.R.M. op de hoofdsom van 50 % van de eerste fl. 70.000,--.

De gevolgen van deze trage uitbetaling zijn voor ons bestuur catastrofaal. Onze vereniging heeft de restauratie moeten voorfinancieren d.m.v. een crediet bij de Rabobank te Leens. Door de lange duur van deze restauratie heeft dit kapitaal aan rente gekost. Ons verzoek ook te willen bijdragen in deze rentelast is niet ingewilligd. Bovendien moet onze Ver. 10 % van de totale restauratie ofwel ca. fl. 8.500,-- opbrengen, die slechts tendele door subsidies van andere zijde als Julianafonds, Kammingafonds, A.N.W.B., worden gedekt.

Daar onze vereniging verder slechts over te verwaarlozen ontvangsten aan contributies beschikken kan, raken wij steeds verder in het slop. Als klap op de vuurpijl kreeg ons bestuur recentelijk een brief van de Rabobank, waarbij het crediet werd opgezegd per 1 april a.s. (zie bijgevoegde copy brief).

De feitelijke financiële toestand is momenteel dat per 31 jan. j.l. de schuld bij de Rabobank bedroeg fl. 32.131,68.

Te verwachten subsidies :

C.R.M.	fl. 7.912,==	uit te betalen in 1977.
Gem Ulrum	" 4.746,96	" " " ?
Kammingafonds	" 2.000,==	" " " binnenkort.
<hr/>		
Totaal	fl.14.658,96	

Daar tegen de tijd dat deze subsidies betaalbaar zijn, ook de post rente weer aanzienlijk toegenomen zal zijn, staan wij voor het feit dat uiteindelijk toch een tekort van fl. 20 à fl. 25.000,-- zal overblijven.

Daarnaast staan wij voor het feit dat op zeer korte termijn de schuld bij de Rabobank aangezuiverd dient te worden.

Op deze wijze met de rug tegen de muur geplaatst zijnde, ziet ons bestuur geen andere mogelijkheid voor het moment, om aan een kleine groep mensen, van wie wij verwachten dat zij het dorpje Vierhuizen met zijn molen een warm hart toedragen, te verzoeken diep in de buidel te tasten, hetzij via een gift à fonds perdu, hetzij via een renteloze lening.

Een logische vraag Uwerzijds zal zijn : en wat gebeurt er verder ? Hoe gaat het verder met het onderhoud? Zijn er inkomsten te verwachten, waaruit leningen terug betaald kunnen worden?

Het antwoord hierop kan voorzichtig positief zijn.

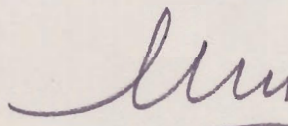

1. Ons bestuur ondervindt tot nu toe een grote steun bij het gemeente bestuur van Ulrum. De gemeente heeft op haar kosten de entourage van de molen zeer verfraaid door het aanleggen van een plein vóór en rond de molen. Dit was mogelijk door de afbraak van de vervallen bakkerij waar vroeger de fam. Bolt woonde. Ook heeft de gemeente de molen reeds één maal weer laten schilderen. De samenwerking met het gemeentebestuur is via ons bestuurslid Meyer, die tevens wethouder was, zeer goed te noemen, en wij verwachten dat dit zo zal blijven. Binnenkort hopen wij in een gesprek met het College van B & W. hierover concrete toezeggingen voor de toekomst te krijgen.
2. De molen kan, zoals gezegd, weer graan malen gelijk voorheen. Er is een opmerkelijke trend momenteel bij het publiek om via de z.g.n. warme bakkers, weer meer terug te keren naar het ambachtelijk gemalen meel en brood. (zie bijlage 1 en 2 overgenomen uit het weekblad " de Molenaar " van 18 febr. j.l.). Ons bestuur is bijzonder gelukkig met het aanbod van een gepensioneerde beroepsmolenaar, de Heer O. Nienhuis te Zoutkamp, die zich bereid verklaarde belangenloos, slechts tegen een kleine onkosten vergoeding, de molen te bedienen, Hierdoor openen zich perspectieven dat er enig maalloon in de kas kan vloeien. Het maalloon bedraagt thans fl. 6,-- per 100 kg.
3. De voortdurend toenemende toeristenstroom naar het Lauwerszee gebied wekt de verwachting dat een draaiende molen ingepast kan worden als toeristische attractie, met name wanneer het publiek instaat gesteld wordt poffertjes, of pannenkoeken te nuttigen van het eigen meel.

Ons bestuur kan U uiteraard geen enkele garantie geven op een aflossing. Wij kunnen U slechts verzekeren dat wij ons best zullen doen, gelijk wij nu al sinds 1958 gevochten hebben om het behoud van deze molen, en die nu weer als een pronkjuwaail het hart van ons dorpje Vierhuizen siert.

Namens het Bestuur van de Ver.

" de Vierhuister Molen "

U. Mansholt.

Copie voor: Gedeputeerde Staten
van Groningen
te
Groningen

Wkm 123

46

MINISTERIE VAN CULTUUR, RECREATIE EN MAATSCHAPPELIJK WERK
RIJKSDIENST VOOR DE MONUMENTENZORG

COMP. NR. 31.882	AFD. /
ING. - 6 DEC 1974	
KLASS. Nr. - 1853.222	BIJL. -

Het Bestuur van de Vereniging
"de Vierhuister Molen"
p/a de heer ir. U. Mansholt
Dr. R.J. Mansholt Veredelingsbedrijf B.V.
Westpolder 8
Ulrum (Gr.)

28122

uw brief d.d. 24 oktober 1974.

nummer 257.654/2232.

Zeist, Broederplein 41, tel. 03404-21844

5 DEC. 1974

onderwerp Restauratie korenmolen
"de Onderneming" te
Vierhuizen, gemeente
Ulrum (Gr.).

De ingediende geldelijke verantwoording betreffende de restauratie van de korenmolen "de Onderneming" te Vierhuizen keur ik goed tot het opgegeven bedrag van f 85.823,22, zijnde het verwerkte bedrag der subsidiabele kosten.

Ik ben bereid in de hogere kosten ad f 15.823,22 eveneens een subsidie te verlenen.

Het met de brief d.d. 28 augustus 1968, nr. 169.817/271 toegezegde subsidie bepaal ik thans definitief op 50% van f 85.823,22 is f 42.912,--.

Hiervan werd reeds f 30.000,-- aan u uitbetaald. Van het restant ad f 12.912,-- stel ik binnenkort betaalbaar een bedrag van f 5.000,--, het restant ad f 7.912,-- stel ik in 1977 betaalbaar onder het voorbehoud dat de wetgever de nodige geldmiddelen verschaft.

Het zal aan u worden uitbetaald door overschrijving op postgiro-rekening nr. 80 53 17 ten name van Coöp. Raiffeisenbank, Hoofdstraat 23 te Leens, t.g.v. de Vereniging "de Vierhuister Molen" te Ulrum (Gr.).

De overgelegde bewijstukken zend ik hierbij terug.

Een afschrift van deze brief zend ik aan Burgemeester en Wethouders van Ulrum, Gedeputeerde Staten van Groningen, en het bureau Financiering Publiekrechtelijke Lichamen (FiPuLi) van het Ministerie van Financien.

De Minister van Cultuur, Recreatie
en Maatschappelijk Werk,
namens
de Minister van de Rijksdienst
voor de Monumentenzorg,
voor deze

(C. Taal)

Bijlagen

R.D.M.Z.

225298*-41

Het College van B.&W.,

ULRUM.

15 december 1975,

Betr.: de Vierhuister Molen.

Hooggeacht College,

Recentelijk heeft Uw College ons bestuur een circulaire doen toekomen betreffende gemeentelijke steun aan de Molenstichting Munsingo en omstreken. Zonder invloed uit te willen oefenen op het gemeentelijk beleid t.a.v. dit schrijven, mogen wij U toch verzoeken Uw aandacht in de eerste plaats te richten op de enige molen in de gemeente, n.l. de molen te Vierhuizen.

Ons bestuur heeft op 24 maart 1975 e in een vergadering met Uw College uitvoerig gesproken over de financiële problemen. Deze nuttige bespreking, toen nog onder voorzitterschap van Burgemeester Krajenbrink, heeft ertoe geleid, dat staande de vergadering de rest-subsidie van de gemeente betaald werd. Daarnaast is afgesproken, dat het onderhoud door de gemeente zou worden overgenomen en wel in W.S.W.-verband. De gemeente zou daarvoor een nota aan onze vereniging zenden. De vereniging kan daarop weer subsidie krijgen van C.R.M. Het niet subsidiale deel zou dan voor rekening van de gemeente blijven.

Inmiddels behoeft de molen onderhoud. De asstel en de kap, dienen nodig weer geteerd te worden. Er zijn enige ramen, die bij harde wind en regen doorlekken en zo zijn er nog enige kleinigheden. Wij zouden het op prijs stellen met de Dienst Gemeentewerken een en ander eens na te gaan.

Een ander punt is de verzekering. Uw college verklaarde zich toen bereid de achterstallige premie te betalen. Mogen wij erop rekenen, dat de Gemeente kjaarlijks de premie betaalt? De financiële positie is n.} wel verbeterd, doch nog allerminst rooskleurig, zoals uit het volgende moge blijken.

Het debetsaldo bij de Rabobank te Leens bedroeg per 31-12-75 :
 fl. 33.714,-- De nog te ontvangen overheidssubsidies, te weten Rijk fl. 7912,--
 Provincie fl. 1.582,32 en Gemeente fl. 4.746,96, totaal fl. 14.241,28,
 zijn in de loop van dit jaar ontvangen. Vooral de ontvangst van de Rijks-
 subsidie, die dezer dagen binnen kwam was een meevaller, daar deze oorspronke-
 lijk pas voor 1977 was toegezegd.

Daarnaast hebben wij een actie gevoerd onder particulieren en ook het Kamminga fonds heeft ons een subsidie van fl. 2.000,-- gegeven. De actie onder particulieren heeft tot nu toe fl. 6.070,-- opgebracht. Wij verwachten uit die hoek niet veel meer.

Het eindresultaat is, dat het debetsaldo momenteel terug gebracht is tot fl. 13.144,70, dat helaas wel weer zal oplopen, daar nog een halfjaar rente bijgeschreven moet worden. Zoals U bekend is heeft juist de rente van de voorfinanciering ons de das omgedaan. Vanaf 1969, toen de restauratie begon tot heden hebben wij rond fl. 17.000,-- aan rente moeten betalen.

15 december 1975,

-- 2 --

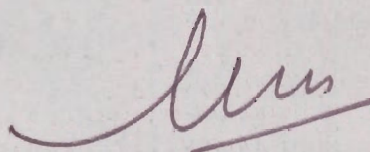
Ons bestuur test dus nog een belangrijke taak om ook deze laatste schuld weg te werken. Daarbij gaan onze gedachten uit naar de toenemende stroom toeristen die het Lauwerszee gebied trekt.

Daar ons bestuur door het overlijden van wethouder Meyer incompleet is, en daar wij het op prijs stellen een lid van Uw College in ons midden te hebben, zouden wij het op prijs stellen dat U op korte termijn in deze vacature zou willen voorzien.

Wij kunnen ons dan in januari 1976 nader beraden over de toekomst.

Met hoogachting,

Namens het bestuur van de
Vereniging "de Vierhuister Molen"

Ir. U. Mansholt.

